28ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 7596 20 ԱՊՐԻԼ 1911 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

3 Mai 1911 28me année N.7596 نومرو ۷۵۹۶ ۲۰ نیسان ۱۳۲۷ چهارشنبه

ԱՐԵՒԵԼՔ

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ՝ Ե. ՕՏԵԱՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1883ԻՆ FONDÉ EN 1883 تاریخ تأسیسی ۱۸۸۳ . بازارایرتسندن ماعدا هرکون نشراولنور

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՕԼԻՍ - ԳԱԼԱԹԻԱ

« AREVELK »
JOURNAL ARMÉNIEN
DIRECTEUR - PROPRIÉTAIRE
KARÉKIN BOYADJIAN
CONSTANTINOPLE-GALATA

آره‌ولك
نسخه‌سی
۱۰ پاره
10 ՓԱՐԱ.

آره‌ولك
یومی وسیاسی غزته
صاحب امتیاز ومدیری قره‌کین بویاجیان
درسعادت غلطه
ابونه فیاتلری پوسته اجرتیله برابر ولایات
ایچون سنه‌لکی ۱۰۰ آلتی آیلغی ٥٤ غروشدر .

Բաժանորդագր.	Տարեկան	Վեցամսեայ
Գաւառներու	» 100	» 54 դրուշ
Արտասահման	» 35	» 20 Ֆրք.

ԱՆԱԹԵՄԱՑ՝ ՆԶՈՎԵՍԼ ԵՂԻՑԻ...

Ցորմէհետէ զերեզմանիկ Թիւրքան Գերապայծառի խնամ ու խակա զուգակ նամակները հասած են Սաբրզ Աղասիի Պատրիարքարանը և Երուսաղեմական ժողովին հաղորդուած՝ պաշտօնապէս՝ փոխանորդ Ճամճեան Գերապայծառի միջոցաւ, մեր կաթոլիկ եղբայրներուն մէջ յուզում մը հնդհնալ կը սասկանայ։

Ամէն անկիւններու մէջ, առները, փողոցը կամ սրճարանները, երբ երկու կաթոլիկ կամ մէկ լուսաւորչական ու մէկ կաթոլիկ իրար դան, խօսակցութեան անխուսափելի նիւթը Թիւրքան Գերապայծառի նամակներն են։ Ամէնքը, զրեթէ առանց բացառութեան, ընդվզած են իրենց «Հոգեւոր» հովիւին դէմ, որ սակայն կը չարունակէ, անտուչտ, ըսել ինքներին.

C'est moi qui suis Guillot
Berger de ce troupeau...

Նոյնիսկ կիները, կրկեսականներու այդ անաւելի պատանէները, սրամտած են ուշն կարող մարսել այն սարօրինակ նիշխարքը զոր նամակի ձեւով իրենց կը հրամցնէ՝ Հռոմէն Թիւրքան Պատրիարք։

Արդէն ծանուցինք, մեր երկիր մեռով, թէ բաղքի հայոց միութիւն մը կազմուելու խորհուրդը կայ։ Միութիւն մը որուն պիտի մասնակցին նաև հայ կաթոլիկ կիները, առաջին անգամ ցոյց տալով թէ իրենք ալ մասնագոյ, դասալ ու վճռող արարածներ են։

Վերջապէս, զրպնական կերպով Թիւրքանի անտեսելի պատանդումներուն դէմ կառուցու ձիգ մը կը սեսնուի ամէն կողմ։

Միայն թէ՝ պիտի ունենան այդ քաջութիւնը։

Իրենցմէ ոմանք կը տարակուսին այդ մասին։

— Մեր մէջը տակաւին մարդիկ ու մանաւանդ կիներ կան որոնք բանադրանքէ ու նզովքէ կը վախնան, կ'ըսէր ինձ հայ կաթոլիկ բարեկամ մը դաւանութենէ։

— Զարմանալի բան, զուշեցի, պեռ մասին այդ սրամտութեամբ մարդիկ գոյութիւն կրնան ունենալ քանդմէկերորդ դարուն մէջ։

Բայց, ախմա, իրողութիւնը այդ է։ Մեր կաթոլիկ եղբայրները, հակառակ իրենց անառնման սրամտութեան, երբ վրդովական քայլ մը առնելու կը փորձուին, բանադրանքի ու նզովքի խեղկատակ պատկերը կամ խրտուիլին է որ կը ցցուի իրենց առջեւ։ Անչուշտ այդ բանադրանքին անդրադարձութեան ազդեցութիւնը հաւատացող ազգուներ չէ կան այլեւս, սակայն չատեր կան որոնք տակաւին կը խրտչին այդ պիսի արարողութեան մը հետեւանքներէն, գոնէ իրենց աչխարհային հանգիստը նկատի առնելով։

Հայ կաթոլիկը, ընդհանրապէս, իր բնութեամբ և նկարագրով, անդրդուելիներ կը սիրէ, աղմուկ ու կռիւ կը վախնայ և ուեւէ իրարանցում չուզեր։ Իր չրջանակի հանրային կեանքին մէջ երբեք չուզեր ոչքի զարնելիք դեր մը կատարել։ Տեսակ մը ամոթխած երկչոտութիւն կը կրէ իր վրայ և չափարժիր որ անունը խօսուի։

Իրրեւ օրինակ յիշեմ իրողութիւն մը։ Երկու տարիէ ի վեր, Գոյտնեանի էնֆիրիներուն առնելու յետոյ Թիւրքանի կարճատեւ պատրիարքութեան միջոցին, Հայ կաթոլիկները թերթերու խմբագրատուները այցելեցին այս կամ այն ուղղութեամբ յօդուածներ գրել տալու համար իրենց դատին ի նպաստ, բայց միւս գաղտնածածուկ կերպով։ Նոյնիսկ յաճախ իրենք իսկ յօդուածներ գրեցին, բայց առանց երբեք իրենց իսկական անունովը դանուիք տարագրելու, այլ «հայ կաթոլիկ մը», «Սփիւռք», «Ք.» ևն. կեղծանուններով։ Պէտք է դիտնալ որ այդ յօդուածագիրները որ և է անձնական նկատում չունէին, նիւթական չահերով չէին կապուած Գոյտնեանի կամ Թիւրքանի հետ, որոնց դէմ կը գրէին, իրենց Պատրիարքարանէն չան մը չէին ապասեր, ամէնքն ալ անկախ գիրքի տէր մարդիկ էին, այսուհանդերձ չէին ուզեր «հրապարակի վրայ երեւնալ»։

Այդ անհասկնալի ամօթխածութիւնն է որ յաճախ պատճառ եղած է, զլուխ ծռելու իրենց կրօնական ղեկուցներուն առընչուելիք պահանջումներուն և ոչ թէ կրօնական ոգեն։

Հիմակ ալ, նոյնպէս, երբ բանադրանքի խօսքեր կը պատին նոյն այդ ամօթխածութիւնն է որ իրենց թեւերն ու տաքերը կը կապէ և դիրքեր կառուցական անչարժութեան մը կը մատնէ, հակառակ իրենց կրած անարդար ցնցումին։

Մինչեւ որ այդ ամօթխածութիւնը մէկդի չնետեն, մինչեւ որ «Երեսնէն չկարտուն», չպիտի կրնան վճռական գործ մը սեսնել։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ՍԱՂԻՄԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

Ամսոյս երեքին լուր չրջեցաւ լսանելի Երուսաղէմի մէջ թէ անգլիացի հնախոյզներ, որոնք Սեբաստիա — Գեմեսմանի և Յովսեփատ ձորերուն մօտ — մէջ քանի մը տարի է վեր պեղումներ կը կատարէին, Սաղոմոնեան տաճարէն Թանկարժէք հնութիւններ վերցուցած ըլլալով, նոյն օր Եաֆա մեկնած էին։ Այս անգլիացի հնախոյզները իրր թէ տաճարի կրօնական ճէնէք Շէյխ Խալիլը և իր տարեալս չէյխերը 3000 ոսկի կոչուած ոսկեղէն դրամներ գտնուող «մուալլաք թաշի» կոչուած բնաժայռին ներքեւը խուզարկել, և հոն գտնուող Սաղոմոնեան թաղ մը, երկու սուբ Տապանակ ոսկորն և մատանի մը ձեռք անցնել և քաղաքին փոխչի։ Ոմանք ալ կը պատմէին թէ յիշեալներուն ձեռք անցուցած հնութիւնները 46 կողով կը հասնին։ Բաղաքին մէջ չրջած այս սարսափելի նորութեանց վրայ նոյն օրն իսկ կառավարութեան կողմէ Եաֆայի պատկանող իշխանութեան հեռագրուելով և նոյն հնախոյզներուն զրպարտը խուզարկուելով ոչինչ գտնուած ըլլալը սուղղուած էր։ Սակայն անոնք առաջին լոյսի ներքեւ ու «խուլ-մասները վայրկենապէս ձերբակալուելով հանրութեան տակ առնուած են մինչեւ հիմա, ինչպէս նաև հնախոյզներուն իրրեւ թարգման ընկերացող Պոլսեցի հայ-կաթոլիկ Մաքսատար անուն անձ մը որ երկար տարիներ է վեր Երուսաղէմի մէջ Հայոց օթեկ փասը կը ընակի։ Կառավարիչը քննութիւններ կատարած և տեղական ճարտարապետ մը միջոցաւ սուղղած է թէ Սաղոմոնեան տաճարին կեդրոնը գտնուող «մուալլաք թաշի» կոչուած բնաժայռին վարէն յատակին մէջ բոլորակ կամարիչ քար մը բացուած և նոյնութեամբ իր տեղը դրուած է նոր ծեփերով։ Միեւնոյն տեղն սուղղուած է թէ յիշեալ Անգլիացիները Սեղոմանի մէջ իրենց կատարած, պեղումները յատաջացուցած են մինչեւ Սաղոմոնեան տաճարի պարիսպները, ուր կարուած է իրենց ձեռնարկը պարիսպին հիմերուն պատճառով։ Այս պատճառաւ հաւանական կը թուի թէ Տաճարին մէջ գտնուող չէյխերուն կամքը կատարելով, տաճարին մէջէն չէյխերու մեկնելու նոյն կամարիչ քարը բանալ տալով իրենց հնաբրբրութեան յաջողիլ սուղուած և սեսուած ըլլան թէ՝ տաճարին յատակը դատարկութիւն մնան կը սրէլ։

Այժմ իրողութիւնը սա է թէ անգլիացի հնախոյզները արդարեւ յիշեալուած Սաղոմոնեան թաղը, երկու սուրերը, մատանի մը և Տապանակ ոսկորի մէկ մասը ձեռք անցուցած են թէ ոչ. այսքան նոյն իսկ պետ կառավարութիւնը հակառակ իր խիստ և ապշաս ձեռնարկներուն բան մը չգիտեր սուղուելու, և իր քննութիւնները կը չարունակէ։

Մինչեւ Իսլամներու մէջ դիտած կարծիքս սա է թէ անգլիացի հնախոյզներու ձեռք անցուցած հնութիւնները թերեւ 46 կողի կը հասնի, մինչեւ իրականին մէջ, ոչ ոք սասյդ բան մը գիտէ և մենք կը կարծենք թէ Անգլիացիք պարզապէս իրենց հետաքրքրութիւնը յագեցնելու նպատակաւ յիշեալ կամարիչը բանալ տուած ըլլան, և թէպէս կարելի է ընդարձակ ու բարմամարդ տաճարի մը մէջ տանկ գողութիւն մը ընել ու չը բանուիլ։ Տարակոյս չկայ թէ ամէն պարագայի մէջ քննութիւնը ամէն ինչ պիտի մերկասնէ։

Այսօր, Աւագ Ուրբաթ, ելեղ կէսօրին, Երուսաղէմի չրջակայ գիւղերէն քարաք գիմելով Իսլամներու խառն այր և կին—բազմութիւն մը կը գիմեր արդէն ամէն կողմ մատնուրապէս ուրբաթ ըլլալուն պատճառաւ։ Սակայն Սաղոմոնեան Տաճարը ոսիսի դարձած էին։ սարսափազդու զողութեան խնդրին զրպրտուած իրարանցում մը կը տիրէր և չէյխերու զէմ հայհոյանքներ կը տեղային։ զանազան զոչումներ ասկիան մը մասնաւորապէս Ֆէլլահներ մը կ'ապտակէ զօրացած ըլլալուն համար կամ զայն հանդարտեցնելու նպատակաւ։ սակայն վրայ վախկոտ դիւցազնները Տաճարին սարսափահար կը փախչին, չուկայի խանութներն ու ժողովուրդը սարսափեցնելու սասիման, որ կը կարծէ թէ Տաճարին մէջ սպանում թիւններ եղած են և այդ պատճառաւ ժողովուրդը խոյս կուտայ։ ոմանք ալ կը կարծեն թէ զլուացիք սարսի կը վազեն։ ժողովրդեան մեծագոյն մասը որ չուկայ կամ էր գնումներ կատարելու, Սաղոմոնեան Տաճարէն խուսափող Ֆէլլահներէն սարսափահար, իրենք ալ կը փախչին և կ'ապաստանին Ս. Յարութեան հայոց տաճարին մէջ։ անմիջական կերպով չուկան բոլորովին փակուեցաւ, բայց խիստ խանութպանները։ Եւրոպացիներ որ քաղաքին մէջ կը չրջէին, Եաֆայի դռնէն մինչեւ Հայոց օթեկ մասը երկու վայրկեան տեւողութեամբ կատարելով ճանապարհին փախչիլ և օթեկին մէջ ապաստանիլ, բակով թէ Տաճարին մէջ հնախոյզներուն պատճառաւ խիստ ժողովուրդը զրգռուած իրենց դէմ չեկեսու հետ կը կռուին, քրիստոնեաներ պիտի չարդենք պատացած ըլլալով, թէպէս այս ալ սարսափելիութիւն էր։ Այս խուճապին կամ աւելի ճիշդը վախկոտներու արշաւին վրայ խանդ մը զարթեր Սաղոմոնեան Տաճար ուղղուեցան և ոսկորներու չուկայ չուկայ չրջելով վատատացուցին ժողովուրդը թէ՝ «ոչինչ կայ»։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ՎԱՆԻ ՎԱՐԺԱՊԵՏԱՆՈՑԻՆ ԽՆԴԻՐԸ

Հետաքրքիր հատարակութիւնը անուշադիր մնացաւ Վանի Դաշնակցական Բիւրեղի Միացեալի զէմ յարուցած սնահղի պայքարը։ Եթէ կը ներուի ինձի երկու խօսքով պատմել եղելութիւնը։ Վանի մէջ զոյութիւն ունի Հայրապետական կեդրոն։ վարժարան անուն դպրոց մը, որ մանաւանդ վերջերս անկարող էր նոյնիսկ իր ծախքերու կէսն ալ հոգալ։ Միացեալ Ընկերութիւնը բաւական խորհուրդ մը ղրկած էր, Եգիպտոսի Բարեգործականի օժանդակութեամբ, այդ դպրոցը իր հովանաւորութեան ներքեւ առնելու ու զայն վարժարանոցի մը վերածելու, եթէ չեմ սխալիր հոն զիւղատնտեսական դասընթացքի բաժնով մը։ Այս մասը Միացեալ ընկերութիւնը դիմում կ'ընէ Վանի Գաւառական Ժողովին ու կը յայտնէ իր մտադրութիւնը։ Գաւառ. Ժողովը սկզբունքօրէն կը ընդունի եղած առաջարկը ու հետաքրքրութեամբ միասին իր համաձայնութիւնը կը յայտնէ։ Սակայն այս ամենուն չնորհակալութեան արժանի, այնքան խակամիտ բարեգործական ձեռնարկը, «խաչնչգալով տեղացի Դաշնակցականներուն, անոնք ալ պէս դիմադրելու կը ձեռնարկին։ Բուլորովին ուրիշ պատրուակով մը իրենց սրբուած ընկերներով հրապարակային ժողով մը կը գումարեն, որուն ներկայ կ'ըլլան ուրիշ կուսակցութեան վերաբերմունք ալ, ու կը սկսին խօսիլ Միացեալի Պ. «Բանասիրական Առաջակին» դէմ, ու կը համարձակին ներկաները, պատրաստ ըլլալու իրենց չեռները «պաշտպանելու» համար. ու հակառակ ներկայ եղողներէն չատերու ցուցուցած ընդդիմութեան, պատգամաւորութիւն մը կը դրկեն Գաւառ. Ժողովին, պահանջելու, որ Միացեալ ընկերութիւնը զրկուի Վանի մէջ գործելու իրաւունքէն։

Ինչպէս կարելի է հարցնել, ինչպէս կարելի է հարցնել, ինչպէս կարելի է հարցնել։

հանջկով որ Ժողովը հնազանդով հերքել իր նախորդ նամակը և իրենց ցանկութեան համեմատ չգրէին։ Առաջնորդական փոխանորդը, ինքզինք հակառակութեան մէջ չգտնելու համար չի համաձայնիր գրաւչակցական տարաձայն տեսակ տալու Ժողովի անդամներու հետ ու կը հրաժարի։

Ահա հեղինակութիւնը իր էությեան մէջ։ Ուրեմն եթէ անմիջապէս ըլլանք բառերու, կ'ստանանք. Մխոյեանը ուզեց վարժապետաց մը հատատակ Վանի մէջ, իսկ տեղացի Դաշնակցականները, ի հարկէ կեդրոնի — Պոլսոյ — դրդումովը, ընդդիմացան տասը։

Սակայն ինչիրը, ասով չի թեմեր։ Ունդանակցական տարտ մը, իշխանը եթէ կ'ուզէք, որ քաղքին ազեսալի տեղումովը, տեղւոյն մէջ, թերի բաւած քաղքի մը միջոցաւ, որպէս հրապարակագիր իր փորը կուշա պահելու համար պարապաս է հայհոյելու ամէն բանի մը։ որ իրեն ու իրենցներուն չան չի ըներ։ Ազիմարի այդ Զաքրջալին, կ'ըսեմ, ամենքի յաւաջ կ'երթայ որ Մխոյեանի այս տարակը կը նմանեցնէ «Վենտեկի վառառարանի» Շայոթի Ատոնեսին փոս տուած գուսանին ու անկէ պահանջած մէկ թունդ միսին։ Իբր թէ Հայոց Մխոյեանը Ընկերութիւնը եղած ըլլար հրէշներէ կազմուած ընկերութիւն մը, որ ասի դասաւորաբարուած Վանեցիներու ափին մէջ քանի մը տակի գնելով փոխարէն փրցուցնելու կելէր անոնց միսերը, ծծելով անոնց արիւնը։ Թէ ինչ սատիճանի կոպիտ ու վայրենի մտածում մէն է ասիկա, կարելի է հասկնալ։ Բաց Մարտունը իշխանական ազնուական մտածումը, որը ինչպէս կ'երևի à la Դաշնակցական մտածում մէն է, «Ազատատարաց»ի մէջ Պ. Մենակ անուն անձ մը այս տարին յօդուած մը գրած էր։ Մենակ, եթէ գիտանալ չէ որ կը խեղաթիւրէ իրողութիւնը, բակ է թէ դասալու կարողութիւնէ զուրկ է։ Տեսէք թէ ինչ է իրեն ամբողջ ընկերութիւնը։

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

Գ. ՆՍՏԱՇՐՋԱՆ — 89ՐԴ ՆԻՍ

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԻՏՏՃԷՆ

Օամ. Երեսի. Ժողովը եկէղ նեսա գումարեց ժամը 10ին, նախագահութեամբ Ահմէտ Բիրա պէյի։ Նախորդ նիստի տեսնագրութիւնը վերացուցուցաւ անփոփոխ։

Ժողովը չարունակեց երկրագործ. նախարարութեան պիւտճէի յօդուածներուն վիճաբանութիւնը։

Հալէպի երեսփոխան Պէհա պէյ դարձեալ գանգատեցաւ թէ՝ նախարարութիւնը երբեք միջոցներ չի խորհիր մարախներու ջնջման համար և տակէ երկիրը անագին վնասներ կը կրէ։

Նախարար Մավրօքօրտաթօ պէյ պատասխանեց թէ՝ 325ին 2000 ոսկի ըրուած էր պիւտճէին մէջ, 326ին 8000 ոսկի, իսկ այս տարի 15,000 ոսկի պիտի յատկացուի մարախներու ջնջման գործին։ Բայց ինչ որ ալ ըլլայ, ըսաւ, անկարելի է որ կառավարութիւնը ատանձին կարենայ ի գլուխ հանել այս խիստ դժուարին գործը՝ եթէ ուրիշ ժողովրդը չօժանդակէ։ 326ին հոգիս կրցանք 800000 օխա մարախի հաւկիթ ջնջել։ Յիշեցնեմ որ անցեալ մէջլիսներէ ձեզ ըսած է Արժիրոյ մէջ գտնուած մարախները ջնջելու համար, մինչեւ այսօր չէ կրցած պէտք եղածին պէս ի գլուխ հանել այդ գործը։ Երեսի. Ժողովին ներկայացուցինք օրէնք մը մարախներու ջնջման առթիւ. աչքառեցէք որ տարիա առաջի և գործադրութեան դրուի։ Նախարարը յայտնեցաւ որ երկրագործներուն համար՝ նախարարութեան կողմէ հրատարակուած երկրագործ. թերթին մ՝ առելի մշակուելու համար 100,000 զրշ. ի բարձրացուցուի յատկացուած գումարը։ Հոճա Վէհպի էֆ. և ուրիշներ դիտել տուին թէ այդ կարգի հրատարակութիւններ երբեք օգտակարութիւն մը չունին գիւղացիին համար և այդ գումար աւելի վատնում մը պիտի ըլլայ։ Սակայն հակառակ մէկ քանի ընդդիմադիրներու առարկութիւններուն, Ժողովը ընդունեց նախարարութեան առաջարկը։

Ժողովը յետոյ անցաւ կարգ մը մասնաւորական վարժարաններու ,որոնք երկրագործ. նախարարութեան կողմէ կը մասակարարուին։

Տօքթ. Տաղաւարեան էֆ. նախ խօսք առաւ և քննադատեց Հալէպլի երկրագործ. վարժարանը ու անոր ծրագիրը։ Բաւ թէ նախարարութիւնը կարգ մը աւելորդ դասեր դրած է ծրագրին մէջ և ատոնց համար առանձին ուսուցիչներ յատկացուցած է լեցուն ամսականներով։ Մինչդեռ կարգ մը դասեր կան, ըսաւ, որոնք եթէ մեր գիւղացիներ մասը այսօր չենք հրատարակեր, որպէսզի համընթաց չարունակութիւն մը ունենայ։ Տարեկան 16,000 ոսկի կը ծախսուի, ըսաւ, այդ վարժարանին համար և նշանակելի արդիւնք մը ձեռք չի բերուիր։ այդ վարժարանին մէջ ըսաւ, ոչ կանոնաւոր հաւաքածոյ մը կայ, ոչ գրադարան և ոչ ալ փորձարարութեան համար յարմար դեղին մը։

Նախարարը պատասխանեց Տաղաւարեան էֆ.ի դիտողութիւններուն. ըսաւ թէ՝ եթէ Հալէպլի երկրագործ. վարժարանին մէջ կայ քննադատելիք բան մը անիկա ալ ան է որ ծրագիրն է և ոչ ալ ուսուցիչները, այլ չենք, որ սակայն փոխադրուելու համար այսօր 50,000 ոսկիի կը կարօտի. Հալէպլի վարժարանին ծրագիրը ևրոպական դասընթացներուն յար և նման է. կը խոստովանիմ որ մեր պետական վարժարաններուն մէջ, ևրոպականներուն նման, արտաքին տեսք չկայ. փայլուն չեն. բայց նեղքինը բան է. իսկ ուսուցիչները ամէնքն ալ իրենց պաշտօնին գլուխը կը գտնուին. կանոնաւոր հաւաքածոյ չկայ կ՝ըսէ Տաբարեան էֆ. բայց պետերկրամ այդ հաւաքածուները հարիւր 200,000 ֆրանքի պատրաստ կ՝ըլլան. ինծի ալ սուէջ այդ գումարը և ես ալ ձեզի բաւական հաւաքածոյներ կը պատրաստեմ։

Կէս օրուան դադարէն յետոյ կարդացուեցաւ եպարքոսական թէկզէրէլ մը որով կառավարութիւնը վարի մը կը խնդրէր կարգ մը վրանոցներ ցեղերու գեղեցման համար։ Դրուեցաւ պիւտճէի յանձնաժողովին։

Ծերակոյտը թէկզէրէլով մը կը յայտնէր թէ զենման տարբերը բան առաջնոյն պէտք է մասամասնորէն գանձուի։

Ժողովը չարունակեց երկրագործ. նախարարութեան պիւտճէին վիճաբանութիւնը։ Տիարպէքիրի երեսփոխան Թէյֆի, Հալէպի երեսփոխան Նաֆի փաշա և Մուսուլի երեսփոխանը առաջարկեցին որ նոյն անկարու մէջ գործնական երկրագործ. վարժարաններ բացուին։ Մերժուեցաւ։ Ընդունուեցաւ Նէֆիպ Տրակա պէյի մէկ առաջարկը որով կ՝ուզէր կողմոգործութեան յատուկ գործիքներ հոտառուել և ասոր համար 50,000 զրշ. դրուեցաւ պիւտճէին մէջ։ Ասկէ դատ 8,346 ոսկիի յատկում մը եղաւ պիւտճէին վրայ, կնստա մնացած գանձան չինութիւններու համար։

Յետոյ Ժողովը յաջորդաբար քուէարկեց պիւտճէին ամրողջութիւնը որ 48,286,763 զրշ. էր։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՎԱՆԱՅ ԿՆԴՔ. ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ԽՆԴԻՐԸ

Վանայ Կրօն. Ժողովը 18 մարտ թուով, Կեդրոնական վարժարանի և Մխայեղի առաջարկի մասին կը գրէ.— «Բաղ. Ժողովը մէկ քանի կուսակցականներու ազդեցութեան ներքեւ փոխած է իր որոշումը և այժմ խնդիրը ենթարկած է անպատասխանատու խորհրդակցական ժողովի մը։ Միւս կողմէ միթիթներ կը գուժարարեն և թեր ու դէմ արտայայտութիւններ կրկնուս հաղորդուս հանդիսաւորներու։ Ներկայութիւնն ու խնդիրը զուտ կուսակցական գոյն ստացած ըլլալով այնքան լարուած են իրարու դէմ որ պոռիկտիներէ և ծանր խօսքերներէ կը կասկածուի։» Կրօն. Ժողովը յետոյ կը բացէ Բաղ. Ժողովի կամայականութիւնն և քննադատելու դէմ որով վախանդրդն ալ հրաժարական առած է։ «Կուսակցականներէն զատ բոլոր ժողովուրդը, Թաղ. Խորհրդները և ազգ. ազգեցիայ մարմինները ամբողջութեամբ համաձայն են Մխայեղի ձեռնարկին, զոր կը համարին Վասպուրականի համար կրթական դարապլուխ մը։ իսկ Բաղաք. Ժողովը պարզապէս ամնամար կրնէ ազգ. ու ժողովրդական նուիրական շահերը կուսակցական հին նեղութիւններով։» Կրօն. Ժողովը կը խնդրէ Պատրիարքարանէն որ համոզէ Մխայեղը հաստատուն կենալու իր որոշման վրայ։

*** Իսկ Վանայ առաջն. փոխանորդ Մեսրոպ քհնյ. ապրիլ 4 թուականով կը գրէ թէ՝ «Բաղ. Ժողովը երբ Խան ժողովոյ ու Թաղ. Խորհրդոյ և վարժարանի խնամակալութեան անդամներէն կազմուած համագումար ժողովի մը մէջ որոշուած միաձայն որոշումը քանի մը օր յետոյ օտար թերադրութեանց վրայ՝ վճռոց բեկանել և Մխայեղին գրած մարտ 12 թուականի գրութիւնը չեղեալ համարից, ևս տարակարծիք գտնուելով և մանաւանդ որոշումը հակօրինական գտնելով, քանի որ Բաղ. Ժողովը ինքնին ձեռնտու չէ իրմէ բարձր Ժողովի մը որոշումը քննելու, չուզեցի իրը նախագահ ստորագրել զայն, ուստի ստիպուեցայ հրաժարականս տալ»։

*** Վանայ վեց Թաղ. Խորհուրդները երկար դրութիւնով մը Գատա. Ընդհ. Ժողովին կոչմամբ ցնցում վիճակը կը պարզեն. իսկ գալով անոր ընտրած վարչութիւնն, «Գատա. Կրօն. Ժողովը իր բոլոր ջանքը թափեց իր պարտքը կատարելու, թէպէտ չկրցաւ առաջքը առնել այն անհանդիստեցնող ամնամարձակութեանց, որոնք մեր լեզուին մէջ պատմական դարձան «Նոր-Սերնդականութիւն» յորջորջումով և որոնք ձգտեցան քանդել ազգային ամենասուրբ ձգտումն և մեր մայրենի եկեղեցին պէտք չէ յիշենք այն սեւ օրերը ուր կարգ մը անդիտակից չարագործներ Վանայ մէջ մղած իրենց հակակրօն պայքարով այն սահման զբաղեցուցին ու զարգացուցին ապստամբ ոգին, որ քիչ մնաց արիւն հասէր։ Բաղ. Ժողովը պաշտպան կանգնեցաւ յայտնորէն «Նոր-Սերնդական» ուսուցիչներուն, դրաւ Ժողովական զայրոյթը ազգ. վարժարաններէն փոխած էր։ Խանդոյտ ուզեց այդ անդիտակից խնամակալները մոցնել ազգ. վ. բժարաններէն նեղս խոսոր ճամբաներով։ Ազգ. ներքին ցեցերուն կէս նպաստակներն էր մանաւանդ պէտք ձեռք անցնել Հայկազեան Կեդր. վարժարան։ այդ նպատակով ստաբեկել վարձեցին այդ վարժարանի խնամակալները և այդ խ՝ամակալներէն երկուքին վրայ գինեալ յարձակում ալ գործեցին ապրբեանական և գնդակահարեցին անոնց առնները։ Վանայ Բաղաք. Ժողովը խաղալիկ եղած է և մնայն մէկ անհատի մը դերին է։ Այդ անձը յայտնի Պ. Իշխանն է «Աշխատանք»ի անօրէն խմբագիրը, որուն անունը պէտք է քաջ ծանօթ ըլլայ ամէն ազգայիններու և մանաւանդ ազգ. պատ. Կեդր. Վարչութեանդ»։ Այժմ Վանայ Բաղ. Ժողովին ներսին առաջնորդարանը կազմուածնայ վիճակի մը մէջ կը գտնուի և հետեւաբար կ՝առաջարկու ի լուծել Վանայ Բաղաք. Ժողովը։

ՀԱՅՈՒ ՄԸ ՍՊԱՆՆՈՒԹԻՒՆԸ

Պայազէտն ներսէս քհնյ. Արաչիերուէն ստացեր է հետեւեալ հեռագիրը.— «Զարքարեան Յոլոի որդի Հայկազը ձիվրիկ քիւրտ գիւղացիներէն երկու գնդակով զարնուեցաւ։ Կառավարութիւնը ոճրագործը բռնելու փոքր անգամ չջրաւ. ան ու սարափի մէջ ենք և յուսահատ։ Մեր գիտմամբերը անօգուտ մնացին։ կը խնդրուի փութով կարգադրութիւն մը ընել»։

ԾԱՆՐԱՊԱՏԻՒ ՎԻԲԱՒՈՐՈՒԱԾ ՀԱՅԵՐ

Ապրիլ 19 թուականը Խարբերդէն, հոգեւոր պետերը, հետեւեալ հեռագիրը ուղղած են Պատրիարքարան։ «Կայս. գահակալութեան տարեդարձին օրը Ժողովրդային խրախճանութիւնոց տեղ կէօալէէկ գիւղի բոլոր ազգաները, իրենց սպասաւորներով նոյն գիւղի հայերուն միակ պատրաստարանը եղող տաներին զանազան վնասներ ընելով բարերով, տիրերով, բահերով և չիխերով, խեղճ գիւղացիներուն մեծ մասը վիրաւորուած է, անոնցմէ ամենց վիճակը չատ ծանր է, եթէ սերգարդները խիստ պատիժներու չենթարկուին, միւս գիւղերու ազգաները ալ պիտի հետեւին անոնց օրինակին։ Բանտարկեալներ անձնուէր ժառանգորդներուն ձեռքին խեղճ գիւղացիներուն ազատութիւնը յանուն արդարութեան կը խնդրենք։»

ՍՈՒԼԹԱՆ ՎԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ատանայի պատերազմական ատեանին որոշումով կախաղան հանուած Հայերուն մէջ կը գտնուին Պարտուղցու Յարութիւն և եղբայրները ու ասոնց մէկ ազգականը, չորս հոգի։ Ատենը դատապարտուած էին մահաւանա Համտիի և ուրիշ մէկ քանի հոգիի վկայութեամբ։ Բայց Յարութիւնի և անոր եղբայրներուն մայրը պարագաները և ուրիշներ բողոքեցին, ու կրցան ապացուցանել թէ Համտի և ընկերները հակառակութեան համար վիճաբանութիւն ուսած էին, որովհետեւ կախաղան հանուած յիշեալ Հայերը դէպքին մէջ ոչ ներկայ էին ոչ ալ հետաքրքրուած էին մասամբ Համտիի մը։ Դատապարտեալ հինգ Հայերուն մայրը և աղգականները կրցան գործը երեւան հանել Գոնիայի Վերաքննիչ Ատեանին առջեւ, որ խնդրին համոզուելուս, և Համտիի ու ընկերներուն սուտ վկայութեան վրայ գաղտնի կազմելու համար Ատանայի կուսակալութենէն պահանջեց Ատանայի պատերազմական ատեանին վճռագիրը։ Բայց պատերազմական նախարարութիւնը պատասխանեց թէ անկարելի է։ Ներքին գործոց նախարարը խնդիր ներկայացուց Նախարարաց Խորհրդին, որ խորհրդակցեցաւ ասոր վրայ, և վարչական պատերազմական նախարարութենէն պահանջեց որ Ատանայի Պատերազմական Ատեանին վճռագիրն յանձնուի, և ասիկա զեկուցուեցաւ նաև ներքին գործոց և դատական նախարարութիւններուն։

ԲԱՐԵՐԳՈՒՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բարերդի մեր թղթակիցը կը գրէ մեզ ապրիլ 10 թուով. «Այսօր ժամը 8ին զայմարամ Հիրմի պէյ այցելեց Ազգ. Առաջնորդարան, բանաստեղծ իր ուղղութեան կուռ սնամ և մաղթեց որ այսպիսի ուռնական օրեր չտա վայելենք մեր հայ եղբայրներուն տեսս։ «Երմենի գարուչարքմ» բառերը անկիւնդրէն կ՝ապացուցանէին իր սրտի զգացումները։ Յետոյ Վարդանանի Կեդր. վարժարանին վրայ խօսելով, խոստացաւ որ պիտի օգնէ, իր բոլոր միջոցներով. «Մենք, ըսաւ, ինչ ունինք արդէն, մէարիֆ մը, պէլէմիկ մը և գրաւոր։ Դժբախտաբար եկան օրէս ի վեր չնչին բանեւրով զբաղեցայ մինչեւ հիմա, որոնք կենսական չէին, բայց Բարերդի Ժողովրդեան տարփեցուցինք թէ ինչ է մարդութիւնը, ինչ է իրաքանչիւրին պարտականութիւնը ճանչնալ, ինչ է ազգայութիւնը և ինչ է Ժողովրդապետութիւնը, քիչ մը ժամանակ ևս, և յետոյ ձեռք պիտի առնեմ կրթական գործը և երկրագործութեան զարգացման միջոցները։ Ուրախ եմ որ Հայերը նախանձոտարի կ՝ըլլան այդ պիտի վարժարանի մը հիմնադրութեան, որ մեր ջանքերով մեծ համեմատութիւն պիտի առնէ։» Ուրախ ենք որ գայմարամին խօսքերուն մէջ «ինչպէս» բառերը չարդեցան։ Անկեղծ խոստմանութիւններ էին անոնք։ Նոյն օրը գայմարամը այցելեց նաև ընդհ. դատարանին, որուն ներկայացուցի «Արեւելք»ի երկու թիւերը պատրաստով կարդաց թերթերէն բաժինը, մանաւանդ ուշադրութիւնը։ Թերթերը առաւ տարաւ, վերադարձնելու պայմանաւ. որպէսզի դրամեր վրայ որ ասիկ վերջ եկած թերթերը իրեն զրկեմ կարդալու համար»։

Ա.ԳԴ. ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎ

Ազգային Ընդհանուր Ժողովոյ վերաբացման առաջին նիստը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ Ուրբաթ, 22 ապրիլ, յետ միջօրէի ժամը 2ին (Ք. Ե.) Դաստիարակչարանի մէջ։ Նիստը ԴՈՒՐՍԱՆ է։ Կը խնդրուի որ հաճիք անհրաժեշտաբար ներկայ գտնուիլ որպէսզի ժամանն և կազմուիլ Զեր Երեսփոխանի պարտականութիւնը։

բարեմաղթու.
ՊԱՏՐ. ՏԵՂԱՊԱՀ

Վ.Հ. ԵՊՍ. ՄԱՆԱՆՈՒՆԻ ՕՐԱԿԱՐԳ

1. Տեղեկագիր Տեղապահ Սրբազանի։
2. Վաւերացում նորընտիր երեսփոխանաց։

(Նոր ներկայանալիք խնդիրները ժողովն ինք պիտի որոշէ՝ Դիւանին հետ համաձայնութեամբ)։

Ազգ. Ընդհ. Ժողովոյ
ԱՏԵՆԱԳՊԻՐ
ԱԲՐ. ՅԻՐ-ՅԱԿՈՒԵԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Հայկ. Ընդհ. Մխիթեան Ընդհ. Ժողովի առենադպիրը հաղորդած է Ընդհ. Ժողովի վերջին նիստին առենագրութեան պատճէնը զոր կը ներկայացնենք մեր ընթերցողներուն։

ՕՐԱԿԱՐԳ

1.— Տրդ. Շրջանի տեղեկագիր և վարչական Հաշուետիպի 1 Մայիս — 31 Դեկտեմբեր 1910։

2.— Զանազան առաջարկութիւններ։

Այսօր, երկուշաբթի, տասներեքեր ապրիլ, 1911, ժամը հինգին (3. Մ.), Գոնիոյ, Պուլգարիա Ազգ. Վարժարանին ժողովասրահին մէջ, Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Մխիթեան Ընդհանուր Ժողովը, որ 2 ապրիլ 1911ի օրը նիստի հրաւիրուած՝ բայց Կանոնագրին 19րդ. յօդուածին (հաստատած Ք.) ոգեմարդած մեծամասնութիւնը գոյացած չլլալուն համար յետաձգուած էր իր երկրորդ նիստը գումարից մինչեւ յօդուածին համաձայն՝ երկրորդ հրաւէրի վրայ։

Դիւանը կազմուեցաւ հետեւեալ կերպով՝

Առենապետ.— Պօղոս փաշա Նազարեան, Առենապետ Կեդր. Վարչ. Ժողովի.

Առենադպիր.— Փասա. Վահան Մաղկան, Առենադպիր Կեդր. Ժողովի։

Քուէախոյզ.— Տեսրք՝ Սեդրակ Դաւիթեան և Աւագեկ Փափազեան։

Առենապետը ներկայացուց 4 ապրիլ 1911 թուականի «Լուսաբեր-Արեւ»ի 963 թիւը որուն մէջ հրատարակուած է երկրորդ հրաւէրը։

Ներկայութեան տումարին յայտնի եղաւ որ ներկայ և ներկայացուած անդամներուն թիւը 23 է, 138 ձայնի իրաւունքով։

Ժողովը կանոնաւորապէս հրաւիրուած և գումարուած ըլլալով բան կանոնագրի 19րդ. յօդուածին, Առենապետը կը հրաւիրէ Առենադպիրը կարդալ կեդր. Վարչ. Ժողովին տարեկան տեղեկագիրը և 1 մայիս—31 դեկտեմբեր 1911 շրջանին հաշուետիպը։

Տեղեկագրին ընթերցումէն վերջ, Առենադպիրը կը կարդայ Հաշուեքննիչ Է. Իսկոյ Փափազեանի տեղեկագիրը՝ 1 մայիս 31 դեկտեմբեր 1910 շրջանին հաշուներուն մասին։

Յետոյ կը ձեռնարկուի օրակարգի հետեւեալ խնդիրներուն քննարկութեան։

ՕՐՈՇՈՒՄՆԵՐ

Ընդհանուր Ժողովը կը քուէարկէ և կ՝ընդունի յետագայ որոշումները։

1.—Վաւերացում հաշիւներու։

Ժողովը միաձայնութեամբ, կը վաւերացնէ 1 մայիս 31 դեկտեմբեր 1910 շրջանին հաշիւները, այնպէս ինչպէս որ ներկայացուցուս իրեն, և Կեդր. Ժողովը իր նախորդ վարչութեանը համար պարտադրեր կը նշանցանէ։

2.— Անդամագրում հաշուեքննիչի։

Ժողովը, միաձայնութեամբ որոշուն կ՝ուսաց Կեդր. Վարչ. Ժողովին հաշուեքննիչ մը ընտրելու Տրդ Շրջանին համար (1911)

3.— Կանոնագրի բարեփոխում։

Ժողովը միաձայնութեամբ, կ՝որոշէ հետեւեալ բարեփոխումները մացնել կանոնագրին 15րդ յօդուածին մէջ այսինքն. 15րդ. յօդուածին Գ. հատուածին 2րդ. տունը ասպէս բարեփոխուած է.

«Վերանորոգումը պիտի կատարուի ներկայ յօդուածիս Բ. հատուածին որոշումներուն համաձայն։ տարին անդամ մը կիսովին։ Եթէ անդամներու ամբողջական թիւը անպայմ է ստացին վերանորոգումը կէսէն մէկ պակաս անդամներու համար պիտի ըլլայ։ Վիճակաւոր դարձած անդամները վերընտրելի են։

Ժողովը յետոյ միաձայնութեամբ կը քուէարկէ հետեւեալ թեկնածուները Պօղոս փաշա Նազարեանի և Կեդր. Վարչ. Ժողովի միւս անդամներուն։

Ժողովը, նամանաւանդ միաձայնութեամբ, յանձնարար կը քուէարկէ հետեւեալ թեկնածուները՝ Կեդր. Վարչ. Ժողովին տեղեկագրին մէջ վերատպուած այն անձերը բարեւոր ազգայիններուն ,որոնք իրենց անձնուիրութիւնը ցոյց տուած են դէպի Միութիւնը, ըլլայ իրենց օժանդակութիւնը Տեղական Մասնաժողովներու կազմութեան գործին մէջ, ըլլայ իրենց նուիրատուութիւններով։

Օրակարգը սպառած ըլլալով, Առենապետը նիստը փակուած կը հռչակէ։

Կը լսենք թէ Միութեան Կեդր. Ժողովին բանակցութիւնները՝ Ռուսասանի և մասնաւորապէս Կովկասի մէջ մասնաճիւղեր հիմնելու մասին, յուսալից ցոյց կուտան այդ արդիւնքը, և հաստատուն է որ յայտնի հրապարակագիր Տ. Հ. Սուքիասեան սասնձնել պատուիրակի պաշտօնը՝ Կովկասի փոխարքայ Կոմս Վորոնցով-Դաշկովի արտօնութեամբ մասնաճիւղեր կազմելու Կովկասի մէջ։

ՏՕՐԹ. Ա. ԱՐԵՒԵԱՆ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՅԳԱՄԱՆԱՐՈՅՑ
ՏԻԼԱՏԵԼՖԻԱՅԻ ԱՍԱՄՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ
ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ ԵՒ ԱՆԳՍՄԱԶՆՆԱԿԱՆ ԳՕԼԷՋԷ
Վ ԿԱՅՈՒԱԾ
Աբարբամ Գալիֆիրնիա, Ուրա Թէրէ. Պաշի
թիւ 87 35 - 50

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱԼՊԱՆԻԱԿԱՆ ԸՄԲՈՍՏՈՒԹԻՒՆԸ

ՍԲԻԼՊ. — 17 ապրիլ.— Հարաւային Լեհաստանի պատճառաւ Գարատաղցիներու և օսմանցիներու միջև Մայքօվայի սահմանագիծի դիրքին առնչութեամբ կատարուած ընդհարումի վայրը՝ Զահրիթէ պանդոկի կողմերը, աւտարնէ ի վեր Գարատաղցիներ կը հաւաքուին և փութով կը Ջանան ամրացնել Մայքօվայի դիմացի և Պուլէի միջև գտնուող ամրոցները։ Խնդրոյ առարկայ եղող գետնի սահմանը մինչեւ որ ճշդուի երկիրդմանի սահմանները չանցնիլ համար եղած ազդարարութիւնէն Բուլէի Գարատաղցի պետը գոհ չմնալով, անտարակոյս Գարատաղցիները մեռ օրէն զարձեալ պիտի յարձակին և սահմանը յարձակում ունենալով կիրպով նուաճելու համար, պէտք եղած միջոցները ձեռք առնուած են։

*** Թրպրպա փաշա Շերասայէն ապրիլ 18 թուականով կը հեռագրէ թէ՝ եկէկ և առջի գիշեր Մուհիտին պէյի զօրագունդին վրայ բաւական հրացանաձգութիւն կատարուած է, և գիշերուան ժամը 2ին բազմաթիւ բերդամներու խումբ մը՝ Սամսարդի, Գէչէլի, Վիմոյայի դիրքերէն բուռն յարձակում գործած են Վոսքանիքայի դիմադրութիւնի վրայ։ Զինուորները ուժգնօրէն եռ մղած են գետնէն։

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

(ԱՆՈՒԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ)

ՆՈՐԻՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՎԵՀԱՓԱՌՈՒԹԵԱՆ
2 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1326 (1910) ԵՒ 11 ՔԱՄԱԶԱՆ 1328 ԹՈՒԱԿԻՐ ԻՐԱՏԷՊՈՒ ՀԻՄՆՈՒԱԾ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 100,000 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ ԲԱԺՆՈՒԱԾ ԻՒՐԱՔԱՆՉԻՒՐ 5 ՕՍՄ. ՈՍԿԻՆԷՑ 20,000 ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹԵՐՈՒ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԲԱՅՈՒՄ 10 000 ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹԵՐՈՒ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆ — ԿԸ ՊԱՇԱՆՋՈՒԻ ՍՈԱՅԻՆ ՔԱՌՈՐԴԸ, ՍՅՆ Է, ԻՒՐԱՔԱՆՉԻՒՐԻՆ 1 ՄԷԿ 4ՐԴ. ՕՄ. ՈՍԿԻՆ։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՀԻՄՆԱԳԻՐԵՐԸԸ ԱՐԴԷՆ ՍՏՈՐԱԳՐԱԾ ԵՆ ՄԵՆԱՏԵՍԱԼ, 10,000 ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹԵՐԸ

ՅԱՅՏԱԳԻՐ

Շնորհս. Օամ. Առանձնապրութեան զարձանէութեան ընդարձակ դաշտ մը բացուած է այլ ևս օսմանեան դրամագլուխներու առջեւ՝ ամէն տեսակ ձեռնարկութիւններու համար։ Երկրին բարեբախտաբար հարստութիւնները արժէքները պիտի բարձրանան, և որոնց չահագործումը անոր սեպհականն վերադարձնող մեր պիտի սատարէ։ Սակայն բացայայտ է թէ՝ այս ձեռնարկութիւններուն գործակցելու և այս բերուն չարժումին մասնակցելու համար չեն բաւեր անհատական միջոցները, այլ անհրաժեշտ է որ, օսմանեան դրամագլուխներ ընկերակցութիւններ կազմեն։

Անհատն ընկերութիւններու օսմանեան օրէնքը յատկացուցած կը նպաստաւորագոյնի խմբութիւնը, որոնք կոչուած են ամէն յաջողութիւն վայելելու։ Երկրին սեպհական վերածնունդի այս գործին մէջ և չահեր ապահովելու բաժնեւորներուն։

Այս նպատակներէն թելադրուած խումբ մը հայ վաճառականներ և դրամատէրներ հիմնած են ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ, որպէսզի զարձնն բաժին մը ունենան սեպհական այս յարատեւն չարժման մէջ։

Ընկերութեան կանոնագիրը այնպէս մը յօրինուած է որ սասալ կարելի պիտի ըլլայ, առանց ս և է սեգմամ մը, ազատարկն ամէն տեսակ զարձագութիւնները ընդդիմել, ձիլ «Լարվի և Գործերու Դրամատուն» կոչուած հաստատութիւններուն նման, որոնք այնքան հզօրապէս սատարած են Գերմանիոյի հարստարարեստանին և առեւտրական զարգացման։

Այս կազմակերպութիւնով ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ պիտի կրնայ կատարել պարտականութիւն և պէտքերն հանդանալ, իւր ամէնէն տեսի չահաւոր գաստ գործերը, և այս ոչ միայն առեւտրական, տեղատարական, ճարտարարեստական և կարգ ուժական գործերու մէջ, այլ և հանրային ձեռնարկութիւններու մէջ ևս, ինչպէս են արտօնութիւններու չահագործումը։

Վերջապէս ընկերութիւնը պիտի կրնայ գործել ամէն ձեւի մէջ, իւր դրամական միջոցներուն չափով և միայն առաջնորդուելով խոհեմութեամբ և չրջահայեցութեամբ։

Ահա կանոնագրէն քաղուած մը։

ԳԱՆՁՈՆԱԳՐԷՆ ՊԱՏԱԳՈՒԱԾՆԵՐ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԱՆՈՒՆԸ
ԵՒ ՕՐԻՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ
ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ (Յօդ.2)

Ընկերութեան անունն է
ՕՍՄ. ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
որ ենթակայ է, իւր օսմանեան ընկերութիւն ,Տէրութեան տրդի և ազգագ օրէնքներուն և կանոններուն։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԳՊԱՏԱԿԸ. (ՅՕԳ. 3)

Ընկերութեան նպատակն է՝ թէ իւր հաշուին, թէ մասնակցութեամբ և թէ ուրիշներուն հաշուին կատարել ամէն տեսակ բերդերու և վաճառքներու՝ գնում, վաճառում, փոխանակութիւն, ներածում և արտածում։

Ապրանատարական, դրամական, յանձնարարական և տարարանի ամէն գործողութիւններ ընել, բաց ի թէ՝ իւր հաշուին և թէ ուրիշներու հաշուին չանգիտութիւններէ։

Սեպհական տարական, տաեւարական, հարստարարեստական ընկերութիւններ կազմել և կամ անոնց կազմութեան մասնակցիլ։

Օսմանեան Կառավարութիւնն խնդրել և ստանալ ամէն տեսակ արտօնութիւններ, չահագործել զանոնք ինչպէս նաեւ այն տեսակ արտօնութիւններ, որոնք իրեն կը փոխանցուին կամ կը թեղուին։

Կարգաւորական օրէնքով հաստատուած քաղաքներու և գիւղերու մէջ՝ կարգաւորներ գնել և վաճառել։

Հանրօգուտ և անհատական չինութիւնոց վերաբերեալ ամէն տեսակ գործողութիւններ և ձեռնարկութիւններ կատարել, ինչպէս նաեւ, օրինաց համաձայն, գրաւի փոխարէն փոխառութիւններ բռնել։

Ամէն տեսակ սէնտիքաներ և ընկերութիւններ կազմել և անանձնել սեպհական զործերուն յանձնմամբ և հաշուետարարութիւնը։

ԸՆԿ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ (ՅՕԳ. 4)

Ընկերութեան կեդրոնատեղին Կ. Պոլիս է։

Ընկերութիւնը կրնայ, Վարչական Խորհուրդին որոշումով, թէ՝ Թուրքիոյ և թէ պատասխանմեան մէջ, հաստատել գրասենեակներ, գործակալութիւններ, մասնաճիւղեր և ներկայացուցիչներ կարգել։

ԸՆԿԵԱՆԱՆ ՏՈՒՄՈՒԹԻՒՆԸ (ՅՕԳ. 5)

Ընկերութեան տեւողութիւնը որոշուած է վեաուն տարի, բացի պարմանաժամէն առաջ լուծման կամ երկարաձգման պարագայէն։

ԸՆԿԵԱՆԱՆ ԳՈՒՄԱՐԱԳԼՈՒԽԸ (ՅՕԳ. 6)

Ընկերութեան դրամագլուխն է 100,000 օսմ. ոսկի, կրնայ վճարիլի քան հարիւր բաժնեմասներու բաժնուած, իւրաքանչիւրը հինգ օսմ. ոսկինոց։

Ընկերութիւնը. Ընդհ. Ժողովին որոշման համաձայն և Կառավարութեան պատասխանութիւնը ստանալէ յետոյ կրնայ իւր դրամագլուխը հարիւրին 5 տուրցնել և ձեռնարկին ստացին համեմատ պարտաթուղթեր հրատարակել հանել։

ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ (ՅՕԳ.7)

Ընկերութիւնը վերջնական կերպով կազմուած պիտի նկատուի, երբ ամբողջ դրամագլուխը ստորագրուած, և Պոլսոյ մէջ առաջին մասնաժողովը, որմէն իւրաքանչիւր բաժնեմասի մէջեկ քառորդ օսմ. ոսկին, ստորագրութեան պահուն վճարուած ըլլայ։

Դիւանի ուզուելու ժամանակը պաշտօնաթերթին և Գրաստ տարիս թերթի մէջ հրատարակուած յայտարարութեամբ մը՝ բաժնեվարներուն ստանալն մէկ ամիս առաջ պիտի ծանուցուի։

Կրպէին վճարելի բաժնեթուղթերուն յանձնում մը տեղի պիտի ունենայ՝ մէյմէկ քառորդ օսմ. ոսկիի առաջին մասնամասերէն ետոր, և յետագայ բոլոր միւս վճարումները պիտի նշանակուին բաժնեթուղթերուն վրայ։

Բաժնեթուղթերը պիտի տարուին մէկ կողմը թերթերէն և միւս կողմը Գրասենարէն և հոգիներն։

ԱՆՈՒՆԱՆԸ ՄՈՆԱՑԱԾ ՄԱՍՆԱՎԱՃԱՐՆԵՐ. (ՅՕԳ. 9)

Որոշուած ժամանակի մէջ չվճարուած ամէն մասնաւոր, ինչպէս Ընկերութեան տարեկան հարիւրին 6 տոկոսի կ՝ենթարկուի, վճարման թուականէն հաշուելով և առանց ս և է զեկուցման։

(ՅՕԳ. 10) Պահանջկի մասնաւորները եթէ չվճարուին, Ընկերութիւնը առանց վճարման համար զեկուցում ընելու և առանց դատական միջոցի դիմելու, իրաւունք ունի անմեծար մնացած բաժնեթուղթերը ծախելու՝

Այն ամէն բաժնեմուղիք, որ մասնավճարները կատարուած ըլլալուն յիշատակութիւնը չի կրեր, վաճառելի ըլլալէ կը դադրի, և ոչ է չահարժին չի վճարուիր անոր։

Ներկայ յօդուածով որոշուած միջոցները չեն արգիլեր ընկերութիւնը՝ օրինական միջոցներու դիմելու։

Բաժնեմուղիքը պիտի հանուին բանաւոր տարաբներով և թուագրուած ու ընկերութեան կնիքով կնքուած և ստորագրուած պիտի ըլլան Վարչ. Խորհուրդի երկու անդամներէն։

Նոր բաժնեմուղիքով դրամագլուխը աւելնալու պարագային, հիմնադիր բաժնետէրերը նախապատուութեան իրաւունք պիտի ունենան չընդարձակութեան հանուելիք բաժնեմուղիքներուն կէսը միայն ստորագրելու։ Իսկ միւս կէսին նախապատուութեան իրաւունքը պիտի վերապահուի անոնց՝ որոնք նոյն միջոցին բաժնետէր են։

Հիմնադիր բաժնետէրերուն և պարզ բաժնետէրերուն վերապահուած նախապատուութեան այս իրաւունքը պիտի վերապահուի անոնց՝ որոնք նոյն միջոցին բաժնետէր են։

Հիմնադիր բաժնետէրերուն և պարզ բաժնետէրերուն վերապահուած նախապատմութեան այս իրաւունքը պիտի գործադրուի իւրաքանչիւրին ունեցած բաժնեմուղիքներուն թիւին համեմատութեամբ։

ՀԻՄՆԱԳՐԻ ՈՒԺԻՆ (ՅՕԴ. 11)

Հիմնադրի բաժին անուամբ կրողին վճարելի երկու հազար բաժնեմուղիք հանուած են, առանց որոշ արժէքի, որոնք հիմնադիրներուն պիտի յանձնուին, իրենց ունեցած բաժնեմուղիքներուն համեմատութեամբ։ առանց ոչ է վոխարժէք գանձելու։

Հիմնադիրի բաժին ունեցողները պարտաւոր են համակիրպելու ներկայ կանոնագրին ընդհանուր պատգամներուն և Ընդհ. Ժողովին կողմանէ արուած որոշումներուն։

Անոնք իրաւունք չունին Ընկերութեան գործերուն միջամուխ ըլլալու։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ (ՅՕԴ. 12 և 16)

Ընկերութեան գործերը պիտի վարէ Վարչական Խորհուրդ մը որ բաղկացած պիտի ըլլայ առնուազն հինգ ու առաւելագոյն մինչև անդամներէ, զորս բաժնետէրերու Ընդհ. Ժողովը պիտի ընտրէ։

Սակայն բացառաբար, առաջին Վարչական Խորհուրդին անդամները պիտի ընտրեն հետեւեալ անձերը, որոնց անուանում մը պիտի չենթարկուի Ընդհ. Ժողովին հաստատութեանը։

ՏԵՍԱՐԻ

Ա. Կ. ԱԲՈՒՆ, Ա. Կ. Արքէն և Ընկ. տունէն, Վաճառական,

Սթամբուլ, Կիւրլէնկեան խան

ԵՂՈՒԱՐԴ ԳԱԲԱՆԻՕՍՅԱՆ, [*] Թ. և Ե. Գարակիօզեան տունէն, Դրամատէր,

Սթամբուլ, Սաղրդիէ խան

ԿՈՒՍՊԱՏ ԹԱՆԵՐԱՊԵՐԻՆԵԱՆ[*] Թանթապուրնեան Եղբարք տունէն, Դրամատէր

Կարսթա, Մէհմէտ Ալի Փաշա խան

ՀԱԹՈՒՄ ՍԷՓԹԱՆ, Հ. և Ա. Սէթեան Եղբարք տունէն, Վաճառական,

Սթամբուլ, Թօհաֆճի խան

ՄԿՐՏԻՉ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ, Դրամատէր,

Սթամբուլ, Սաղրըճի խան

ԱՍԼԱՆԹԻՒՆ ԱՍԼԱՆԵԱՆ, Վաճառական-Հայմայիլ կառավարութեան,

Կարսթա, Քայիրլաս խան

ՍԻՄՕՆ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ, Ընդհ. Տնօրէն Արեւելքի «ԻՆԻՕՆ» Ապահովագրական Ընկերութեան,

Կարսթա, Իւնիոն խան

Վարչական Խորհուրդի անդամներուն կէսը, ինչպէս նաև պաշտօնեաները՝ օսմ. հպատակ պէտք է ըլլան։

.....Վարչական Խորհուրդի իւրաքանչիւր անդամը պէտք է 150 բաժնեթուղթ ունենայ։

Այս բաժնեմուղիքը իր պաշտօնավարութեան չրջանի գործերուն իրը երաշխաւորութիւն պիտի նկատուին.....

ՎԱՐՉԱԿԱՆՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ ՎԱՐՉԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆԸ. (ՅՕԴ. 22)

Վարչական Խորհուրդի անդամները, Ընկերութեան զուտ չահերուն մէջ իրենց յատկացուած բաժնէն դուս, իրաւունք ունին նաև ներկայ թիւան վարձք ստանալու, որուն գումարը ամէն տարի Ընդհ. Ժողովը կ'որոշէ։

Իրրեւ բացառութիւն, առաջին չրջանին համար, ներկայ թիւան վարձքը՝ իւրաքանչիւր անդամի և նիստի համար՝ մէկ օսմ. ոսկի որոշուած է։

ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎ. (ՅՕԴ. 24և 25)

Սովորական Ընդհ. Ժողովը ամէն տարի, Ընկերութեան կեդրոնատեղիին մէջ կը գումարուի, Վարչական Խորհուրդի պաշտօնական թուականին, տարեշրջանի փոփոխման յաջորդող կիրակի ամիսներուն մէջ։

Ընդհ. Ժողովը կրնայ նաև արտասովոր նիստի հրաւիրուիլ Վարչական Խորհուրդին, և տարեսկզբան պարագաներու մէջ ալ հաշուեքննիչներուն կրմանէ։

Ընդհ. Ժողովը նիստի պէտք է հրաւիրուի՝ Վարչական Խորհուրդին կողմէ՝ նաև այն պարագային, երբ դրամագլուխն առնուազն հարիւրին 25ը ներկայացնող բաժնետէրերու խումբի մը կողմէ պահանջուի, պայմանաւ որ այդ բաժնետէրերը գումարման չարժանիներն ու նպատակը իմաց տան, և ասոյցումնին թէ Վարչական Խորհուրդին կողմէ նշանակուած տեղեր՝ իրը աւանդ յանձնած են իրենց վերաբերեալ բաժնեմուղիքները։ Այսպէս յանձնուած բաժնեմուղիքը պիտի մնան Ընդհ. Ժողովին վերջանալը։

Ընդհ. Ժողովին մասնակցելու համար պէտք է առնուազն 20 բաժնեմուղիք ունենալ։

Ընդհ. Ժողովին իւրաքանչիւր անդամը, թէ՛ իրեն սեփականատէր և թէ՛ իրը փոխանորդ, որքան քան բաժնեմուղիքի ներկայացնէ՝ այնքան ձայն կ'ունենայ, բայց երբէք տասնեւհինգ ձայնէն աւելի չի կրնար ունենալ։

ՀԱՇՎԵՔՆԻՉՆԵՐ. (ՅՕԴ. 30)

Ընդհ. Ժողովը ամէն տարի, Ընկերութեան բոլոր հաշիւները քննելու համար, երկու հաշուեքննիչ կ'անուանէ, որոնք առնուազն երեսուն բաժնեմուղիքի տէր պէտք է ըլլան։

Այս բաժնեմուղիքը՝ իրը աւանդ Ընկերութեան մնալու պէտք է յանձնուին, այնքան տարիներու համար՝ որքան տեւէ իրենց պաշտօնավարութիւնը։

Հաշուեքննիչներուն պաշտօնն է Վարչական Խորհուրդին կողմէ ներկայացուած հաշիւներուն, հաշուեկշռին, ինչպէս նաև Ընկերութեան կացութեան վրայ տեղեկագիր մը մատուցանել Ընդհ. Ժողովին.....։

.....Իրաւունք ունին մասնցում մը ստանալու, որուն քանակը Ընդհ. Ժողովը պիտի սահմանէ ամէն տարի։

Բացառութիւն ըլլալով առաջին հաշուեքննիչներն են։

Տնօրէն Սրապչէ Հիւրմիւզ

Զարմայր ճչմարտախօս

ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ՏՈՒՐԵՐ. (ՅՕԴ. 35)

Ընկերական տարին կը սկսի Յունվար 1ին (Հ. Տ.) և կ'աւարտի յաջորդ Դեկտեմբեր 31ին։

Առաջին տարեշրջանը պիտի հաշուուի, բացառաբար, Ընկերութեան վերջնական կազմութեան թուականէն սկսեալ մինչև 31 Դեկտեմբեր 1911.....։

ՇԱՀԵՐՈՒ ԲԱՇԽԱՆՈՒՄ. (ՅՕԴ. 36)

Բոլոր ծախքերուն զեղուելէն վերջ, մնացեալ զուտ շահերը՝ կը կազմեն զուտ շահերը։

Այս շահերէն նախ պիտի հանուին.

1. Հարիւրին 10 պահեստի պարտադրիչ դրամագլուխ մը կազմելու համար։

2. Անհրաժեշտ գումարը, վճարուած դրամագլխուն վրայ հարիւրին 5 տոկոս վճարելու համար բաժնեմուղիքներուն՝ իրենց առաջին չահարժին։

Այս երկու կանխահանումներէն վերջ, և Վարչական Խորհուրդին առաջարկութեամբ, մնացեալ հաշուն կարելի է վար դնել ուրիշ մեկ գումար՝ կրկրող պահեստի դրամագլուխ մը կազմելու համար։

Մնացեալ չահը պիտի բաժնուի հետեւեալ կերպով.

Ա. Հարիւրին 15 հիմնադրի բաժիններուն։

Բ. Հարիւրին 20 Վարչական Խորհուրդին։

Գ. Հարիւրիւրին 5 պաշտօնեութեան։ Այս հարիւրին 5ին բաշխումը պիտի կատարուի Վարչական Խորհուրդին կողմանէ։

Դ. Հարիւրին 60 բաժնեմուղիքներուն, իրենց երկրորդ չահարժին.....։

ԴԻՒՄԱՎՃԱՐ, (ՅՕԴ. 37)

Ընդհ. Ժողովը կրնայ որոշում տալ՝ տարեկան զուտ չահերէն գումար մը դուրս հանելու, հրատարակէն ուրէ քանակութեամբ՝ բաժնեմուղիքներ ետ գնելու համար վիճակահանութեամբ։

Այս կերպով գլխաւորուած բաժնեմուղիքը պիտի չարուներին տասնամեայ չահարժիններու, բայց սակայն իրաւունքը պիտի կորսնցնեն։

ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Այսօրուընէ սկսեալ բացուած է, ՕՍՄ. ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱՏԱՆ (ՊԱՆՔ ԷՄԻՐԻԱԼ ՕԹՕՄԱՆ) «Կ. Պոլսոյ և բոլոր գործակցութիւնց կիլիներուն մէջ», հանրութիւան վերապահուած՝ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ, 5 օսմ. ոսկինոց 10,000 բաժնեմուղիքներուն ստորագրութիւնը։

«Ստորագրութիւնը պիտի փակուի 8/31 Մայիս 1911ին։

Իւրաքանչիւր բաժնեմուղիքի առաջին մասնավճարն է, մէյմէկ քառորդ օսմ. ոսկի (0. Ռ. $1\frac{1}{4}$)։

Այդ վճարման փոխարէն Օսմ. Կայսերական Գրամատունը առացարկիր մը պիտի ասյ, որ իսոյ պիտի փոխանակուի ստացագիրները յանձնած տեղերուն մէջ։ Բոլոր բաժնեմուղիքն հետ, այս վերջնոյն վրայ նշանակուած պիտի ըլլայ եղած մասնակի վճարումը։

Երբ ստորագրութեան խնդրանքները՝ ստորագրիչի բաժնեմուղիքներուն քանակէն աւելի ըլլան, այդ պարագային համեմատական կերպով փոխ բաժնեմուղիքի պիտի արուի ստորագրողներուն։

Կարելի է նաև թղթակցութեամբ ստորագրել։

Հարկ եղած խնդրանքը պիտի ըլլայ որպէսզի բաժնեմուղիքը ընդունուին Կ. Պոլսոյ սակարանին մէջ։

Կանոնագիրը փոփոխուին կը տրուի։

Վարչական Խորհուրդը պիտի որոշէ երկրորդ քառորդին վճարման թուականը ու ամիս մը առաջ Պոլսոյ լրագիրներուն մէջ ազդուած յայտարարութիւնով մը հանրութեան պիտի տեղեկացնէ։

Երբ Ընկերութեան գործառնութիւնները ընդարձակուին, 3րդ. և 4րդ քառորդներն ալ պիտի պահանջուին միւս ամիս մը առաջ լրագիրներու միջոցաւ ծանուցանելով թուականը։ 2—10

ՅՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Ասստրեամերիկեան

(Cie. de navigation Austro-Americana)

ԱՆԴՐԱՏԼԱՆՏԵԱՆ 45 ՇՈԳԵՆԱՒ

Կանոնաւոր մեկնումներ ամէն հինգշաբթի օր։ Մանաւոր դիւրութիւններ կ'ընծայուին Հայ ճամբորդներուն։ Շոգենաւերը կրկին պտուտակ ունին։ Մենդր՝ խնամ. եալ է։ Ելեկտրական օդափոխում և լոյս։ Մարդոնի դրութեամբ անթել հեռագիր։ Բժիշկ և դեղ ձրի։

Առանց մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել գլխաւոր գործակալութեան,

Զալաթիա, Շարապ իսկելէի փողոց, Լոյս Սթրիտէն գործակալութեան նախկին չէնքին դիմաց և Արապեան խանին վերեւ թիւ 24։ Ընդհ. գործակալ

ԹԻՕՏՈՐ ՔՈՒՐՄԻՏՅԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐԻՏԷՅԱՆ ԵՒ ՀԱՒԵՏԱՆԻ

Ն. ԲԱՔԷ ՍՏ. ԸՆԿ.

ԺԱՄԱՆՈՒՄՆԵՐ

Իսկի մայիս 16ին Սեւ ծովէն.

Իմիրէքի, մայիս 9ին. Մարսիլիէն.

«Ֆրիմի» մայիս 2ին Սեւ ծովէն։

«Ֆրիմի» մայիս 23ին, Մարսիլիէն։

Իմիրէքի մայիս 30ին Սեւ ծովէն

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Մայիս 3ին, Դ., առաւօտ ժամը 11ին Ֆրիմի չոգենաւը նաւաստ Մարթի, դէպի Մուսանիա Մարսիլիա։

Մայիս 10ին, Դ., իրիկուան ժամը 4ին, Իմիրէքի չոգենաւը, Նուսպետ Բէքքա, Տրապիզոն, Պաթում և Նովոռոսիյսկ։

դէպի Սամսուն, Տրապիզոն, Պաթում և Նովոռոսիյսկ։

Մայիս 17ին Իսկի, չոգենաւը նուսպետ Պալ, Դ., օր առաւօտեան ժամը 11ին կը մեկնի դէպի Մուսանիա և Մարսէյլ։

ԹԻՕՏՈՐ

Cie Russe

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆՍԻՒՑԻՆ ԵՐ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Նաբաթաան էրթիւնէկուրթիւներ

ԱՊՊՐԻԼ

Կիր. 16/ԺԲ Թիմիր, Պիրէօն, Ազէքսանդրիա. առաւօտեան ժամը 11ին։

Բշ. 27/9 Սէվաստոպոլ. ժամը 10ին։

Գշ. 28/10 Տարսանէլ, Իզմիր, Քիօս, Հուդաս, Մերսին, Իսքէնտէրուն, Թրիպոլի, Պէյրութ, Հայֆա, Նաֆա, Բասրա Սափա և Ազէքս. ժամը երեկոյեան 4ին։

Եշ. 30/12 Օռեսա. առաւ. ժամը 10ին։

Եշ 30/12 Ռէֆպոլի, Սինոպ, Սամսուն Օրսա., Կիրասոն, Տրապիզոն, Բիրզէ և Պաթում. ժամը 10ին։

Շբ. 1/14 Օռեսա. իրիկուան ժամը 4ին։

Կիր. 2/15 Իզմիր, Պիրէոն և Ազէքսանդրիա. առաւաւտեան ժամ 11ին

ԳԱՂԻԱԿԱՆ ԱԽՏԻ

ՄԷԿ ԱՆԴԱՄԷՆ ԲՈՒԺՈՒՄ

Տ.Տ.Ղ.Յ. ԱԲԵԼԱԲԵԼԵԱՆ

Բրօֆէսոր Էրլիխի վերջին անգամ գտած 606 Սիֆիլիսան դեղով կատարեալ էր բուժէ հին և նոր գաղիական ախտերը մինչև մէկ էնժէքսիոնով. նաև ջերմամիզութեան, միզամանի և երիկամունքի հիւանդութիւններուն կարճ և նոր մեթոտով կը դարմանէ. իրեն դիմող հիւանդները կ'ընտրուին ամէն օր իր դրասենեակին, Սիրքէճի, Քրամուէլի ճամբուն վրայ, Ֆէրլիւա լուսանկարչատան առաջին յարկը։ ԺԱՄԵՐԸ.—Ամէն տեսակ դրծոդութիւններ միզանցքի և արդանդի հիւանդութիւններու և մանաւոր խնամք։

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԱՆԵՆ

بيوك مغازه

كوملك ١٠٠.٠٠٠ كوملك

بك اوغلنده جادهٔ كبيرده ١٧٠ نومرولو طوقاتليان اتصالنده

حاضر واصمارلامه كوملكلر متخصصيز ظريف تحافيه اشياسى ، يقالقلر

قراواتلر وپارسك اك صوك موده چشيدلرى مغازه‌مزده موجود اولوب

بركره زيارت ايدن حسن طبيعت اربابى چوق ممنون قاله‌جقلردر .

فوق العاده جسيم قراوات سركيسى

غايتله اوجوز صوك موده چشيدلر چوق صاغلام

بك‌اوغلنده مكتب سلطانى قارشوسنده

نجيبلر بجاقخانه‌سى

مراجعت ايديكز هرحالده ممنون قاله‌جقسكز

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ԲՈԼՈՐ ՔԱՂԱՔՆԵՐՈՒ ՄԷՋ.

ՍԻՆԿԵՐԻ ԿԱՐԻ ՄԵՔՔԵՆԱՆԵՐԸ

ԻՍՏԱ ՀԱՍՏԱՏՈՒՆ ՇՐՆՈՒԱԾՔ ԵՒ ԱՄՏԵՆԱՀԱՏԻՐ ՆԻՒԹԵՂԵՆ

ԱՇԽԱՐՀԻՍ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԵՔՔԵՆԱՆԵՐՆ ԵՆ ԱՇԽԱՐՀԻ ԵՐԿՐԱԳՈՒՆ ԾԱՆՈՑԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՍԻՆԿԵՐԻ ԿԱՐԻ ՄԵՔՔԵՆԱՆԵՐՈՒՆ ԸՆԿ.

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղեր:

Բէրա, թ. 342, Մեծ-փողոց։ Կալաթա, Մինկեր խան և Գալաթէյ թ. 120. Պոլիս, Սուլթան Պայազիտ, Սուլթան Համամ և Ֆաթիհ Լաֆքոշ-փաշա թ. 64։ Սկիւտար, Զարշի-Պոյի թ 15։ Գալաթէյ, Մուվազաթի հանէ փողոց։ Մատրիէյ, Երկանգուրիի հրապարակը։ Պալատ, Քէսքրի-Պաշի փողոց թ. 113։ Պէշիկթաշ, Դերքէնի նաւամատոյցին դիմաց։ Բանկալթի, Ֆրամիոյ ճաստէսի թ. 57։

Տնօրէնները՝ Արեւելքի Ֆամաբ։ Կ.Պոլիս Բերա Մեծ-փողոց 343

ԹՈՄԱՍ Ս. ԹԱՔԸՐ

26 Բէրէքէմպէ Բազար 26

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ ՊԻՐՄԻՆԿԷՄԻ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՀՈՂԱԿԱՒՈՐ

ԹԱՆԿԻՍ ՏԱՆ

ՀԱՑԹԱՑԹԻՉ ԿԱԶՈՎ, ԲԼԹՐՕԼՈՎ, ՊԻՆԶԻՆՈՎ ԵՒ ՍԻԼՓՈՕԼՈՎ,

ՇԱՐԺԻՉ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՒ

Թոմաս Ս. Թաքըր Տունը կը ներկայացնէ նաև ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԴՈՐՄԱՐԱՆՆԵՐԸ և անոնց մեքենաներուն կատարեալ գեղեցիկը կը ստանձնէ. Նոր գործարանի Ինամամ Մեքենաներ, Ելեկտրական Զեռնոցներ, Գործարանի Մեքենաներ և Գործիքներ. ամէն տեսակ Զրհանոցներ, Մոկան մարքայով Զուլարանի Փոքր Մեքենաներ, Մանածի Մեքենաներ, են. են.։ 19—104

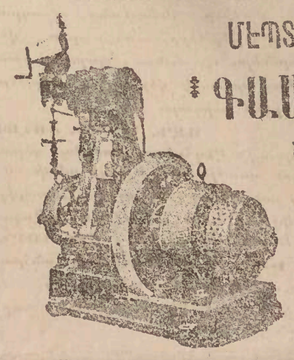

ՄԷՊՏԱՒ ՍԷՆԱՒ ՖԱՊՐԻԳԱՍԸ

ԳԱՍԱՊԶԱՏԷ ՀԱՄՏԻ

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Պոիս, Սուլթան Պայազիտ

Օղճրլար-Պաշի, թիւ 25

Սոյն գործատան մէջ կը նորոգուին Նէքէլէ, ռէտէ, արծաթէ առարկաներ, և վերնիկաչծման, կալվանօրլատաքի յատուկ գործեր կը պատրաստուին մեծ խնամքով։ Մեքենէ հինցած ամէն կարգի առարկաներ, ինչպէս սեղանի և թէյի սպասներ, ժամացոյցներ և արհեստագործներու վերաբերեալ կարգ մը առարկաներ այնքան խնամքով և ճարտարութեամբ կը նորոգուին որ ոմանցը կը կարծէ թէ անոնք գործարանէն դուս նոր գուրս եկած են։ Թէ՛ ոսկերիչներուն և թէ ուրիշ արհեստաւորներու և թէ նոյնպէս ընտանիքներուն կը յանձնարարենք անգամ մը այցելել սոյն համաւաւոր գործատունը, անձամբ համոզուելու համար։ 20

ԱՂԱՅՈՎՈՒԹԵԱՆ ՍՆՏՈՒԿ

(ԷՄԻՐԻԹ ՍԱՆՏՐԳԸ)

1284 ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Օսմ. կառավարութեան երաշխաւորութեան ճեւերու կը գտնուի եւ երկրագործ. պանման վարկ բացած է Գալիս ձիալ Օղլու փոքրս, իր սեփական տեղին մէջ

Հետեւեալ պայմաններով գրամ կ'ընդունի եւ փոխատուութիւն կ'ընէ.

Դրամ ընդունելու պայմանները.—

Մէկ տարի եւ աւելի պայմանաժամով աւանդ ձգուած դրամներու համար առին հարիւրին հինգ տոկոս։

Վեց ամսուան պայմանաժամով ձրգուած դրամներուն համար տարին հարիւրին 4 տոկոս։

Առանց պայմանաժամի, ընթացիկ հաշիւով, այսինքն ուզուած ատեն դրամ առնելու պարագային, տարին հարիւրին 4 տոկոս կը վճարէ։

Առանց պայմանաժամի կ'ընդունուի մէկ քառորդ ոսկիէն սկսեալ մինչեւ 50 ոսկի։

Փոխատուութեան պայմանները.—

Գոհարեղէններու, ոսկի ու արծաթ առարկաներու և արժեթուղթերու փոխարէն տարեկան հարիւրին ութը տոկոսով դրամ փոխ կուտայ։

Ապահովութեան Մնաւելը տէրութեան շահերուն ծառայող հանրօգուտ հաստատութիւն մըն է և իր գործառնութեանց մէջ ժողովրդեան շահերը կը փնտռէ։ Թէ երկրին և թէ ժողովուրդեան շահերուն նպաստաւոր է Ապահովութեան Մնաւելը նախընտրել քան թէ օտար հաստատութեանց հետ առնչուիլ։

ՎԻՆԸՐ ՊԱՆՔ - ՖԷՐԱՅՆ

ԳՐԱՄԱԳԼՈՒԽ՝ 130,000,000 ֆրանկ

ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ՝ 39,000,000 ֆրանկ

Կեդրոնատեղի՝ ՎԻԵՆՆԱ

Մասնաճիւղեր.— Կ. Պոլիս (Պոլսոյ և Բերայի գրասենեակներով), Ակրամ, Առնտիկ, Պրէյնց, Պիլաս, Պօզէն, Պրուն, Բէյրթ, Զէրնօվից, Ցրէտլ-Մոթէք, Կրաց, Իսպարուք, Գարլսպատ, Գլանկէֆուրթ, Բրակաս, Լէյպէրկ, Մարիէնպատ, Մէրան, Բիլզէն, Բրակ Բրօնէր, Բրազմբալ, Ս. Բոլթէն, Թարնօվ, Թէրլից, Թէշէն, Վիլաշ և Նէօյթատ։

Վինը, Պանք-Ֆէրայն պանքայի ամէն գործունութիւն կը կատարէ. փոխատուութիւն կ'ընէ հաշուի թղթով և արժէթուղթեր առանց ձգելու փոխարէն։ Առաջարկան թուղթեր կը գնէ։ Զէքեր և վարկագիրներ չընդունիլեան մէջ կը դրէ ու հեռագրաս գործարք ճարէ Թուրքիոյ և արտասահմանի գլխաւոր քաղաքներուն վրայ։ Թուրքիոյ և օտար երկիրներու վրայ քաշուած առեւտրական թուղթերու վճարումը կը կատարէ խիստ չափաւոր ապիներով։ Սակարանական հրամաններ կը կատարէ։ Բաժնեթուղթերու գնում և վաճառում կ'ընէ անմիջական կերպով յանձնելի։ Կը գնէ եւ կը ծախէ թանկագին գրաններ ու առարկաներ, զարդարկիներ եւլն։

Վինը Պանք-Ֆէրայն ենթադրական Սնուցուկի մասնաւոր սպասարկութիւն մը կատարած է, 0/0ին $3\frac{1}{2}$ տոկոսով և իր յանախորդներուն խնայողութիւնները կ'ընդունի, տարեկան տոկոսներ տալուն։

Մէյֆաս դրամարկղներ, որոնք Զուլթիոյ կեդրոնատեղիին մէջ կը գտնուին, խիստ նպաստաւոր պայմաններով վարձու կը տրուին և ամէն տեսակ ապահովութիւն ի՛նդ. Ս.

ՏՕՔԹԷՏՕՐ

ԵԴՈՒԱՐԴ ՇԱՀՊԱԶ

ՄԱՍՆԱԳԻՏ

ԱԶԳԻՒ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Բարիզի Բժշկական Համալսարանի Ախնաբուժական Գլինիքին մէջ մասնագիտութիւնը կատարելագործած և Գինզվիկի հիւանդանոցին մէջ իբրեւ ախնաբոյժ երկար փորձառութիւն ստացած, մեծ խնամքով կը դարմանէ աչքի ամէն հիւանդութիւններ։ Տիւրը (cataract) կը չարէ առանց գործողութեան և ցարդ Պոլսոյ մէջ դիտուած Բրօֆ. Ժավալի գործիքով խճաքեանները և հեռատեսները յասակ փարուն ցուցնող ակնոցներ կուտայ, որ բոլորեան ախտէն առաջ եկած այլի հիւանդութիւնները՝ երակներուն մէջ նոր դեղ մը ներարկելով արմատապէս կը դարմանէ, և առանց ցաւ պատճառելու կը կատարէ քարարարի (բլրաչ) և աչքի վերաբերեալ ամէն տեսակ գործողութիւն տեսողութենէ զուրկ և տեսեալ աչքերուն տեսողութիւնը յար և նման արուեստական բնականին յար և նման։ Հիւանդ կ'ընդունի մինչեւ կէսօր. Պարկեշտ Հոմիսիի Սեպիին դիմաց Իրիկնամուտ դեղարանը կէսօրեն վերջ Բերա, Գիպակ ճամբայ. Հեղինակաւոր հիւպէոսնատարանին դիմաց 91 բիս դարմանատուն։ Ուրբաթ օրեր նոյն դեղարանը, իսկ երեքշաբթի օրերը ցերեկեն վերջը իր տունը դիմաց հիւանդները ձրիաբար կը դարմանեն։ 14—50